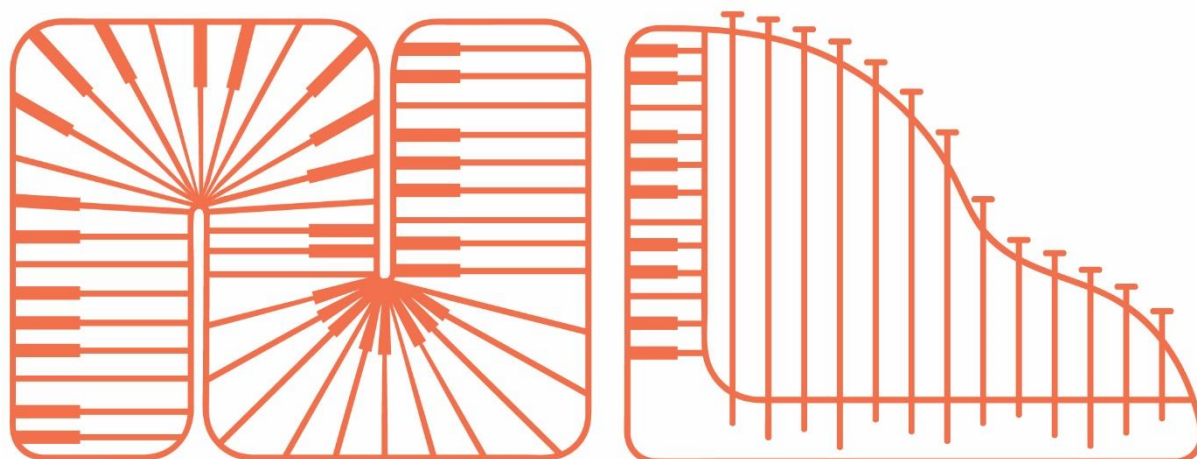

MUSIKKENS SAMFUNNSNYTTE

samfunnsøkonomiske gevinster innen helse og økonomi

Kortinfo 18 presenterer to rapporter som begge ser på musikklivets samfunnsnytte, innen henholdsvis helse og økonomi. Rapportene konkluderer med betydelige samfunnsgevinster som en følge av at store deler av befolkningen er aktive innen musikk. Det lokale musikk- og kulturrådet bør bruke konklusjonene i rapportene i lokal omdømmebygging, synlighet, posisjonsstyrking og påvirkning.

Innledning

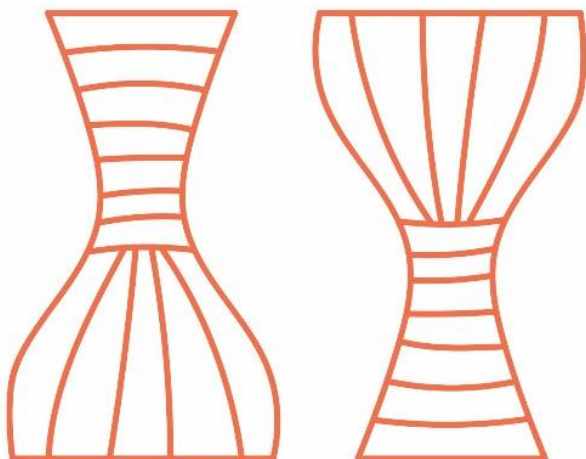
Denne kortinfo er ment som kunnskapsbyggende når det gjelder verdien av musikk og musikkdeltakelse. Dette er nyttig kunnskap for musikk- og kulturråd som vil styrke sin posisjon lokalt.

Lokale musikk- og kulturråd er vanligvis beskjedne i møtet med lokal politikk, forvaltning og ellers når de skal kreve plass, oppmerksomhet og ressurser. I så måte har de lokale musikk- og kulturrådene mye å lære av idrettsrådene, som med pondus gjør seg nytte av idrettens betydelige samfunnsnytte. For å dokumentere at også musikkaktiviteter er nyttig for samfunnet, så har Norsk musikkråd fått utarbeidet rapportene «Verdien av musikk. Effekter av musikk og inkludering i musikklivet» (Analyse og rådgivingselskapet BOLDT) og «Musikk i kroner og ører. Samfunnsøkonomiske gevinster ved det frivillige musikklivet» (VISTA analyse).

På de neste sidene følger et sammendrag av rapportene og de viktigste konklusjonene.

Rapportene kan i sin helhet lastes gratis ned fra musikk.no:

www.musikk.no/samfunnsnytte#rapport

Det frivillige musikklivet representerer store verdier for individ og samfunn

Å delta i musikkaktiviteter har først og fremst en egenverdi. I tillegg er det dokumentert en rekke positive effekter av å utøve og oppleve musikk, som også er nytteverdier for samfunnet. Dette er det viktig å være klar over, for selv om vi som jobber med og for musikk ikke trenger å bli forklart hvorfor musikk er positivt, er vi alltid i konkurranse med andre fritidstilbud og offentlige bevilgninger. Derfor må verdiene som det frivillige musikklivet representerer understrekes og kommuniseres til både kommunen og andre rammesettere, i tillegg til det lokale musikklivet.

De samfunnsøkonomiske gevinstene ved å delta i det frivillige musikklivet består i hovedsak av fire komponenter: Den egenopplevde nytten hos deltakerne, helse- og læringseffekter, nytte for publikum og andre aktører, og økonomi (både direkte omsetning og antatt verdi av frivillig arbeid).

Betydningen av musikk for individet

Musikk har positiv effekt på helse og læringsevne, og er dermed en ressurs for folkehelsen:

En av de største helseutfordringene vi har er **ensomhet**. Tall fra levekårsundersøkelsen i 2015 viser at 16 prosent av befolkningen lider av ensomhet, en andel som har økt betraktelig under koronapandemien. Musikk og musikk-aktiviteter er en viktig sosial ressurs som skaper nettopp sosiale fellesskap, identitet og tilhørighet, og på den måten motvirker utenforskap og ensomhet.

Musikk og deltakelse i musikk har effekt på læring og kognitive ferdigheter, som igjen gir positive læringseffekter og bedre elevprestasjoner. Å utøve musikk er dermed spesielt fordelaktig for barn med **dysleksi**.

Musikk har en emosjonell virkning på mennesker, og musikk og deltakelse i musikklivet kan forebygge og gjøre det enklere å leve med helseplager som **depresjon, angst, alkohol- og medikamentmisbruk og spiseforstyrrelser**.

Ved kronisk sykdom, som **demens, hjerte- og karsykdommer, Parkinson og kroniske smerter**, kan musikk og musikkdeltakelse gi effekter som har stor verdi i form av økt livskvalitet, deltakelse i arbeidslivet og nedsatt sykdomsbyrde.

På det spesialpedagogiske feltet kan musikk og musikkaktiviteter knyttes til mindre behov for assistanse, økt deltakelse i samfunns- og arbeidsliv og utdanning. Studier viser gode effekter av musikkaktiviteter og -terapi for barn med **Cerebral Parese** og **autismespekterforstyrrelse**.

Betydningen av musikk for samfunnet

Musikk og musikkdeltakelse har ikke bare verdi for den enkelte, men også for samfunnet, selv om mange av virkningene er indirekte:

Den egenopplevde nytten av øving og spilling verdsettes til om lag 11,4 milliarder kroner årlig. Publikumsnyttens anslås til i overkant av 500 millioner kroner årlig. Verdien av frivillig arbeid og innsamlingsaktiviteter anslås til nær 3,5 milliarder kroner per år.

Musikklivet kan gi bedre psykisk helse, høyere livskvalitet og økt læringsutbytte for den enkelte deltaker. Det kan ha positive eksterne effekter for samfunnet ved for eksempel lavere sykefravær, lavere helseutgifter, mer energi på jobben, noe som igjen gir økt produktivitet og verdiskaping for samfunnet.

En norsk studie viser at å utøve musikk, sang eller teater også reduserer risikoen for tidlig død med 30 prosent. Verdien av vunne leveår ved å utøve musikk er satt til 440 millioner kroner årlig. Samfunnet vinner 304,5 liv i året på at folk deltar i musikklivet.

Dersom bedre helse ved deltakelse i musikklivet gir økt yrkesdeltakelse og færre sykemeldinger, er forsiktige anslag på de mulige produksjonsgevinstene henholdsvis 60 – 603 millioner kroner og 36 – 145 millioner kroner pr år.

I tillegg kommer betydelige ikke-prissatte gevinster knyttet til bedre livskvalitet, bedre læringsutbytte hos barn og unge, og mindre problemadferd hos ungdom.

Hvordan kan lokale musikk- og kulturråd nyttiggjøre seg denne kunnskapen?

Rapportene gir informasjon som bekrefter og konkretiserer det vi allerede visste. Kunnskapen om hvordan musikken gjør oss lykkeligere, sunnere og mer produktive er god ballast for å styrke plattformen som de lokale musikk- og kulturrådene står på, og rett og slett kreve ressurser som faktisk gjenspeiler det musikken gir tilbake til samfunnet.

Rapportene bidrar til økt bevissthet, og kan skape større anerkjennelse for det samfunnsoppdraget musikkaktivitetene løser. Kunnskapen kan bidra til å bygge selvfølelse og identitet, og styrke omdømme og synlighet i lokalsamfunnet.

Kommunen bestemmer over de fleste ramme-betingelser for det lokale kulturlivet. Rådet bør derfor bruke kunnskapen opp mot kommunen, både politisk og administrativt, for å sikre musikklivet bedre betingelser, både med hensyn til penger, øvingslokaler, tjenester og annet.

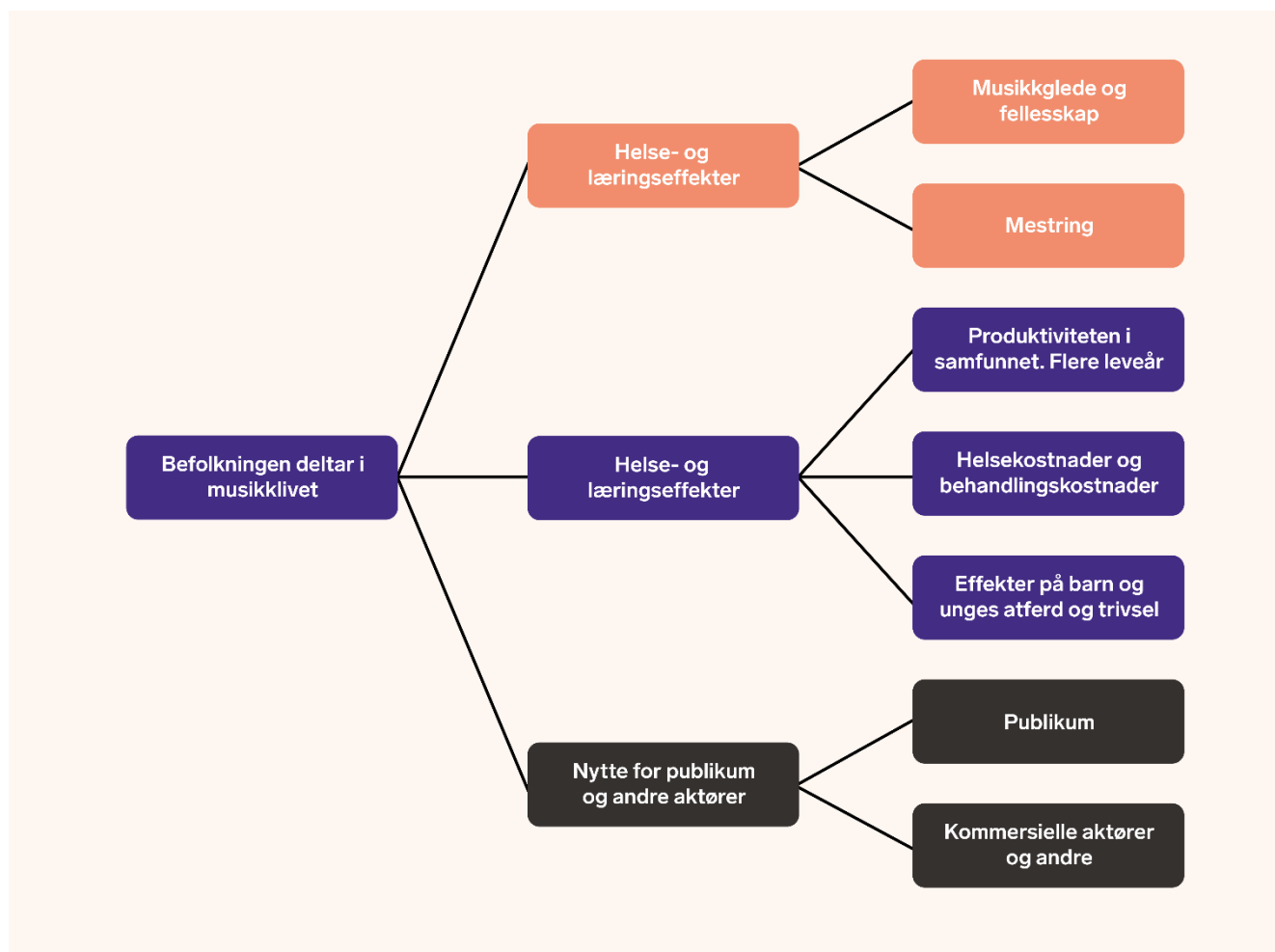
Legg fakta på medienes bord for å synliggjøre kunnskapen og underbygge musikklivets betydning. Dette er fakta, og ikke bare synsing, som gir gode begrunnelser for å øke midlene til musikklivet.

Rapportene kan også gi grunnlag for innspill til skoler og helsetjenester om viktigheten av musikk og musikkdeltakelse, samt styrking av musikkundervisning i skolene. Dette kan igjen bidra til rekruttering til musikklivet.

Musikkaktiviteter har allerede en bred oppslutning i befolkningen, men potensialet for å mobilisere flere er stort.

Se også kortinfo 7 Lokalt kulturpolitisk arbeid og 10 Mediehåndtering, som du finner på de lokale musikk- og kulturrådernes ressursider: www.musikk.no/nmr/lokale-musikkraad

Oversikt:

MUSIKK- OG KULTURRÅDET et redskap for økt innflytelse og bedre aktiviteter

På www.musikk.no finnes inngang til Norsk musikkråd, Musikkens studieforbund, våre hhv 40 og 35 medlemsorganisasjoner, alle regionleddene og mange lokale råd.

De lokale musikk- og kulturrådenes ressursider: www.musikk.no/lokale-musikkraad